

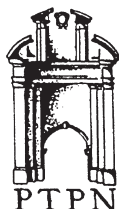
**PAWEŁ EDMUND STRZELECKI
WIELKI PODRÓŻNIK
I ODKRYWCA Z WIELKOPOLSKI**

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

**PAWEŁ EDMUND STRZELECKI
WIELKI PODRÓŻNIK
I ODKRYWCA Z WIELKOPOLSKI**

pod redakcją
Izabeli Wyszowskiej i Norberta Delestowicza

POZNAŃ 2024

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
www.ptpn.poznan.pl

dystribucja@ptpn.poznan.pl

Główny redaktor wydawnictw PTPN
Jakub Kępiński

Recenzent
prof. UEP dr hab. Filip Kaczmarek

Redakcja
Katarzyna Bułczyńska

Na okładce
Paweł Edmund Strzelecki, ze zbiorów State Library of Victoria

Projekt okładki i łamanie
Trevo – Martins

Publikacja dofinansowana z budżetu miasta Poznania oraz firmy Envirotech

Copyright © Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
Poznań 2024

ISBN 978-83-7654-509-7
eISBN 978-83-7654-510-3
DOI 10.56091/PEStrz

Creative Commons: Uznanie autorstwa –
Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-ND 4.0)

Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk,
Poznań 61-725, ul. Mielżyńskiego 27/29

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

Izabela Wyszowska, Paweł Edmund Strzelecki – Patron 2023 roku w 150. rocznicę śmierci	9
---	---

CZĘŚĆ 1. PAWEŁ E. STRZELECKI W PERSPEKTYWIE BADAŃ NAUKOWYCH

Izabela Wyszowska, Biografia Pawła Edmunda Strzeleckiego (1797–1873), wielkiego podróżnika i odkrywcy z Wielkopolski, jako źródło inspiracji badawczych i edukacyjnych	17
Danuta Bartkowiak, Paweł Edmund Strzelecki w kręgu wybitnych polskich podróżników XIX wieku	39
Janusz Skoczylas, Geologiczne badania Pawła Edmunda Strzeleckiego	47
Stanisław Borowiak, Młodzieńcza miłość Strzeleckiego – Adyna Turno i jej krąg rodzinny	59
Maciej Kościuszko, Od Kopca Kościuszki po Górę Kościuszki. Dlaczego Paweł Edmund Strzelecki uhonorował Tadeusza Kościuszkę najwyższym szczytem Australii?	103
Piotr Malinowski, Strzelecki wobec Wielkiego Głodu w Irlandii	117

CZĘŚĆ 2. FORMY UPAMIĘTNIANIA I OBECNOŚĆ PAWŁA E. STRZELECKIEGO W PAMIĘCI POTOMNYCH

Włodzimierz Łęcki, Aleksander Miklaszewski, Jak prochy Pawła Edmunda Strzeleckiego trafiły do Poznania	129
Janusz Tomasziewicz, Moje życie kształtują pasje: Strzelecki, podróże i ekologia	137
Maria-Marysia Thiele-Lubosiewicz, Paweł Edmund Strzelecki – dorobek naukowy bez granic czasu: na podstawie dzieła <i>Physical Description of New South Wales and Van Diemen's Land</i>	147

Jacek Piotrowski , „Pokój Pana – Pawła Edmunda Strzeleckiego” w Muzeum Ziemi Średzkiej. „Dwór w Koszutach” – historia, idea i realizacja	157
Marzena Moryson-Patalas, Aldona Wawrzyniak , Działalność mieszkańców Głuszyny na rzecz upamiętnienia i upowszechnienia postaci podróżnika i odkrywcy Pawła Edmunda Strzeleckiego	163
Andrzej Kozek , Strzelecki nazwał w Australii Górę Kościuszki	173
Felix Molski , Strzelecki, czyli efekt domina	183

CZĘŚĆ 3. DZIEDZICTWO PAWŁA E. STRZELECKIEGO I SPOSOBY JEGO POPULARYZACJI

Danuta Książkiewicz-Bartkowiak , O poszukiwaniach źródeł ikonograficznych do wystawy jubileuszowej poświęconej Pawłowi Edmundowi Strzeleckiemu	195
Marek Rezler , Upamiętniając Strzeleckiego. Kilka refleksji	205
Monika Oksza Strzelecka, Norbert Oksza Strzelecki , Podróże śladami Strzeleckiego – osobiste wspomnienia i refleksje	209
Krzysztof Styszyński , Jak zostałem Pawłem Edmundem Strzeleckim	215
Radosław Nawrot , Paweł Edmund Strzelecki – nasz polski Indiana Jones	221
Szymon Wieczorek , Reaktywacja pamięci – początki	225
Paweł Edmund Strzelecki. Kalendarium życia i dokonań oraz inicjatyw upamiętniających	231
Noty o autorach	243
Indeks osobowy	251